

PERINTÄUUTINEN

Intrum Justitian asiakkaana saat nyt sertifioitua perintäpalvelua!

Suomen Intrum Justitia*) on maailman ensimmäinen perintätoimisto, jolle on myönnetty ISO 9002 sertifikaatti. Sertifikaatti kattaa Intrum Justitian kaikki toiminnot. Intrumin ISO 9002 -järjestelmän edellyttämä oma sisäinen laaduntarkkailu takaa asiakkaan kanssa sovittujen palvelujen tinkimättömän toteuttamisen:

- joustavan ja laajan sopimuskäytännön yhteisillä pelisäännöillä
- laadukkaiden perintäpalveluiden tuottamisen ja toteutuksen
- valvotun seurannan sovituille perintätoimille
- asiakkaiden muuttuvien perintätarpeiden jalostuksen uusiksi perintäpalveluiksi
- asiakasvarojen erilläänpidon ja kertyneiden varojen viiveettömän tilityksen.

"Teimme sen teille!"

Intrum Justitian sertifioitu perintäjärjestelmä sisältää kaikki viivästyneen saatavan perimiseen tarvittavat perintäkeinot.

Credit – kotimaan perintä
Inkasso – pienten saatavien erikoisperintä
Jälkiperintä – luottotappioiksi kirjattujen saatavien perintä
International – kansainvälinen perintä

*) Suomen Standardisoimisliitto SFS on 19.11.1993 myöntänyt sertifikaatin Intrum -konsernin Suomessa toimiville Intrum Justitia Oy, Intrum International Oy ja Justitia Jälkiperintä Oy:lle. Intrumin laatujärjestelmä täyttää standardin SFS-ISO 9002 (EN 29002) vaatimukset. Sertifiointiin sisältyvät perintäyritysten kaikki toiminnot. Tämä on maailman ensimmäinen perintätoimistolle myönnetty ISO 9000 -laatu-järjestelmän sertifikaatti.

intrum justitia

PERINTÄ INKASSO

CREDIT • INKASSO • INTERNATIONAL • JÄLKIPERINTÄ
PL 47, Pasilanraito 5, 00241 Helsinki, puh. 90-144 055, fax 90-142 067.

SISÄLLYSLUETTELO

Pääkirjoitus	3
Luottomiesten syyskokous	4
Jäsenhakemuslomake	5
Puheenjohtajan palsta	7
Hallituksen uudet jäsenet	8
Yleistä yksityishenkilön velkajärjestelystä	10
Mediatiedot	12
Konkurssisäännön uudistus	13
Luottomiesten meritreffit	16
Oikeudenkäyntimenettelyn uudistuksesta	18
Yrityssaneerauksesta	20
Uutisia	21
Yrityksen taloudellisen informaation julkisuus	24
Kokouskutsu	26

Luottolinkki

**Luottomiehet - Kreditmännens ry:n
jäsenlehti** ilmestyy neljä kertaa vuodessa

PÄÄTOIMITTAJA

Mikko Kallankari Puh. 90-513 711
Fax. 90-514 763

TOIMITUSNEUVOSTO

Raimo Järvisalo Puh. 90-513 711
Jukka Marttila Puh. 90-162 91
Siru Syrjälä, toimitussihteeri
Puh. 90-503 4445
Jorma Tähtinen Puh. 90-669 848
Fax. 90-666 301

ULKOASU

Jorma Tähtinen

TOIMITUKSEN OSOITE

Luottomiehet ry
PL 891, 00101 Helsinki

TILAAJAPALVELU

Luottomiehet ry
c/o Itä-Helsingin Toimistopalvelu Oy
Linnanherrantie 27 D, 00950 Helsinki
Puh. 90-323 320 Fax 90-323 546

PANKKIYHTEYDET

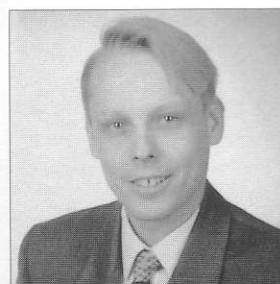
Luottomiehet ry
SYP Hki-Rautatienkatu, 208918-73866
KESP- Kellokoski, 401612-21467

PAINOPAikka

Painoekspert Oy

Kirjoittajien lehdessä esittämät mielipiteet ovat
heidän omiaan eivätkä siten välttämättä edusta
yhdistyksen kantaa.

Pääkirjoitus

VUOSI 1993

Kun vielä muistamme mitä kaikkea vuosi 1993 toi tullessaan, voidaan tässä mainita muutamia tärkeitä asioita, jotka ovat koskettaneet meitä kaikkia tavalla tai toisella.

Laki yrityssaneerauksesta tuli voimaan helmikuussa. Syksyyn mennessä saneeraushakemuksia oli tehty n. 500, joista saneerausmenettely oli aloitettu n. 160 tapauksessa. Ohjelmaehdotuksia oli tehty n. 50, joista oikeus on vahvistanut vasta muutaman. Saneeraushakemuksista on hylätty n. 30 %, mikä on useimmissa tapauksissa johtunut yritysten liian heikosta taloudellisesta kunnosta.

Alioikeusuudistus tuli voimaan joulukuussa. Kihlakunnanoikeudet ja raastuvanoikeudet yhdistettiin käräjäoikeuksiksi, minkä lisäksi myös oikeudenkäyntimenettely uudistettiin. Uusi alioikeusmenettely siirsi historiaan mm. maksamismääräyksen ja lainhaun. Toivoo vain täytyy, että uusi järjestelmä alkaa toimia mahdollisimman kivuttomasti ja että sillä saavutetaan ne tavoitteet, jotka uudistukselle on asetettu.

Vuodesta 1993 tullaan myös varmasti muistamaan Suomen Säästöpankin pilkkominen kilpailijoille, mikä aiheutti suurta hämminkiä kyseisen pankin asiakaskunnassa. Oltiinhan kyseistä pankkia ennen pilkkomista tuettu jo miljardeilla markoilla. Yllätys oli siis suuri, vaikka asiasta oltiin kyllä keskusteltu julkisuudessa paljon. Pilkkomisesta seurasi niin sanotun roskapankin, eli Omaisuudenhoidtoyhtiö Arsenal Oy:n perustaminen, jonne on siirretty ja tullaan siirtämään tuhansia Suomen Säästöpankin entisiä ongelma-asiakkaita. Arsenal Oy:n osakkaina olemme me kaikki eli Suomen valtio ja Valtion vakuusrahasto. Yhtiö tulee toimimaan 31 paikkakunnalla ja sen palveluksessa tulee olemaan n. 400 henkilöä.

Taloudellinen lama ajoi meidät suomalaiset myös tiukkaan talouden pitoon, josta seurasi mm. rahamarkkinoiden rauhoittuminen, luottamuksen palauttaminen suomenmarkkaan ja korkotason lasku. Inflaatio pystyttiin pitämään matalampana kuin useimmissa kilpailijamaissa ja vaihtotaseen vaje saatiin kavennettua. Eli merkkejä paremmasta on. Toivoo siis sopii, että kuluvasta vuodesta tulee valoisampi kuin vuodesta 1993.

Mikko Kallankari
Päätoimittaja

Luottomiehet-Kreditmännen ry:n varsinainen syyskokous 03.11.1993

TEKSTI: RAIMO JÄRVISALO

Anna-Maija Urpelainen

Luottoalan neuvottelukunta

Luottoalan neuvottelukunnan jäseniksi valittiin tunnetut alan ammatti-ihmiset **Tom G. Ahlroos, Lassi Kantola, Pertti Larva, Seija Lehtonen, Kari Mäkikärki, Mikko Parjanne, Veikko Semi, Risto Suviala** ja **Anna-Maija Urpelainen**.

Timo Mäki

Tilausravintola Royalissa järjestettyyn yhdistyksen sääntömääräiseen syyskokoukseen osallistui n. 50 yhdistyksen jäsentä. Puheenjohtaja **Hele-na Pahlman** avasi kokouksen, jonka jälkeen kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Suomen Luottotieto-osuuskunnan toimitusjohtaja **Ari Iskanius** ja sihteeriksi Tietoperintä Oy:n markkinointijohtaja **Olli Kivelä**.

Ari Iskanius

Jäsenmaksut v. 1994

Uusia jäseniä hallitus oli jälleen hyväksynyt runsaasti. Talousarvioehdotuksen, joka hyväksyttiin sellaisenaan, perus-

tana oli n. 700 luottomiehen ja -naisen jäsenkunta. Jäsenmaksu korotettiin 200 mk:aan ja kannatusjäsenten jäsenmaksu 1.200 mk säilytettiin ennallaan.

Uuden hallituksen jäsenet

Uusiksi hallituksen jäseniksi valittiin kolmeksi vuodeksi erovuoroisten tilalle luotonvalvoja **Anne Björk Oy Kontino Ab:stä**, perintäsihteeriksi **Gun Stjernberg Vakuutusosakeyhtiö Garantiasta** ja myyntipäällikkö **Jouni Suominen Dun & Bradstreet Soliditet Oy:stä**.

Puheenjohtajat ja tilintarkastajat

Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin osastopäällikkö **Anna-Maija Urpelainen Oy Teboil Ab:stä** ja varapuheenjohtajaksi markkinointipäällikkö **Hele-na Pahlman Suomen Asiakastieto Oy:stä**.

Tilintarkastajina toimivat v. 1994 **Pekka Laurila** ja **Olli Ruotsalainen** sekä varatilintarkastajina **Pekka Tiilikainen** ja **Harriet Ahrenberg**.

Vuoden Luottomiehen esitelmä

Vuoden Luottomies, varatoimitusjohtaja **Timo Mäki Perimistöimisto Contant Oy:stä** kosketteli esityksessään alioikeusuudistusta ja yksityishenkilön velkajärjestelyä. Vaikka velallinen yksityishenkilö saat-
taa saada velkansa anteeksi, takaa ei vapaudu takauksestaan. Eli jälleen saatiin asiantuntijan vahvistus siitä että takaaajaksi ryhtyminen on erittäin riskialtista.

Yhteiskunnallinen murros koettelee luottoalaakin

Suomen kansan henkisestä tilasta tehty tutkimuskokonaisuus "Suomen tila" kuvaa sen tehneiden tutkijoiden mukaan suurta rakenteellista murrosta, joka rapauttaa nopealla vauhdilla sosiaalisia normeja ja saa ihmiset tarrautumaan kaipa-alaisesti omiin etuihinsa. Käytännössä tämä näkyy tutkijaryhmän mukaan velvollisuuksien laiminlyöntinä, veronkiertona, vandalismina ja kaikenlaisen "vapamatkustamisen" lisääntymisenä.

Meille luottoalalla toimiville tutkimustulokset luovat synkeitä tulevaisuuden näkymiä. Tutkimushan on vahvistanut sen, mitä meistä jokainen on varmasti viimeaikaisten kokemustensa perusteella jo aavistellut.

Kun lisäksi erilaiset gallup-tutkimukset vahvistavat, että ihmiset uskovat tavallisten suomalaisten aseman heikkenevän edelleen, olemme nyt vuonna 1994 uudenlaisessa tilanteessa, joka pakottaa jokaisen arvioimaan mahdollisuuksia onnistua luotonvalvonta- ja perintätyössään. Enää eivät välttämättä vanhat koetut mallit toimi. Monissa yrityksissä varmasti pohditaan miten parhaiten saataisiin luottohanat kiinni ja luottotappiokierre hallintaan. Luotolla myymisestä kun on tullut jo vuosia sitten maan tapa. Monilla toimialoilla pelkkään käteiskauppaan siirtyminen merkitsisi huomattavia muutoksia kauppatavoissa, muutoksia työtavoissa ja myös asiakasmenetyksiä, koska maksuaikojen ja tapojen dramaattinen muuttaminen saattaisi ajaa monia yrityksiä ja yksityistalouksia entistä pahempaan lik-

viditeettikriisiin ja joissakin tapauksissa saneeraustilaan tai konkurssiin.

Mitä meidän sitten pitäisi tehdä, että vielä toimivat yritykset pystyisivät saamaan kohtuudella saatavansa kotiutettua, kun moraali on laskenut, rikollisuus ja hällävälä-tyyli lisääntynyt? Kuka osaa tyhjentävästi vastata tähän kysymykseen? Ei varmasti kukaan meistä yksin.

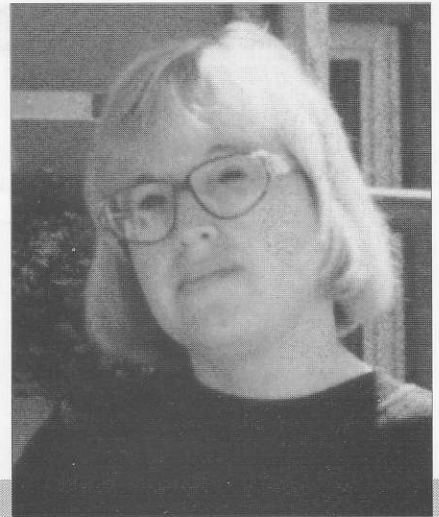
"Suomen tila" -tutkimuksessa mukana ollut professori totesi lehtihaastattelussa, että keskusteleva julkisuus ja yhteistoiminnan vahvistaminen voisivat auttaa maatamme, sillä ihmiset kaipaavat hänen mukaansa yhteisöjen turvaa maailman myllerryksessä. Tämä toteamus vaikuttaa oikeaanosuneelta ja sitä voisi soveltaa myös yhteiskuntaa pienemmässä mittakaavassa.

Me luotolla myyvien yritysten, perintätoimistojen, luottotietotoimistojen ja rahoitusyritysten edustajat koemme asioita varmasti samalla tavoin kuin muutkin ihmiset ja tunnemme itsemme aika ajoin jopa avuttomiksi suurten muutosten keskellä. Me tarvitsemme yhteisöjä ja tietojen vaihtoa alamme asioista. Yhteinen järjestömme Luottomiehet ry toimii eräänä lenkinä yhteistyön, keskustelun ja tiedonhaun ketjussa. Siis keskustelkaamme ja tutustukaamme toisiimme yhteisissä tilaisuuksissamme ja yhteisen lehtemme palstoilla. Luottoala tarvitsee uusia ajatuksia ja toimintamalleja. Meissä kaikissa on luovuutta ja kun yhdistämme sen uusiin ajatuksiin, on yksi + yksi kolme.

Anna-Maija Urpelainen
Puheenjohtaja

LUOTTOMIESTEN HALLITUKSEN UUDET JÄSENET ESITTÄYTYVÄT

- 1. Missä yrityksessä työskentelet, tehtäväsi ja taustasi?**
- 2. Toimintasi yhdistyksessä; koska olet tullut jäseneksi jne.**
- 3. Mitä asioita yhdistyksen tulisi kehittää toiminnassaan ja mitkä ovat alan yleiset kehitystarpeet?**
- 4. Onko luottoalan arvostus riittävä? Ellei, mitkä olisivat keinoja sen kohentamiseen?**
- 5. Mitä ongelmia näet luottoalalla olevan tällä hetkellä?**

Gun Stjernberg

1. Toimin syksyllä 1993 perustetussa Vakuutusosakeyhtiö Garantiassa, joka jatkaa Eläketurvakeskuksen (ETK) luottovakuutustoimintaa. Teh-täväni on lainojen takaisinperintä sisältäen sekä vapaaehtoista että oikeudellista perintää. Koulutukseltani olen sosionomi. ETK:n luottovakuutusosastolle siirryin vuonna 1990. Sitä ennen työskentelin pitkään saman talon lainopillisella osastolla eri tehtävissä. Työeläkelainsäädäntö ja eläkeasiat yleensä tulivat silloin tutuiksi mutta myöskin konkurssivalvonta ja perintä kuuluivat työhöni useamman vuoden ajan.

2. Liityin jäseneksi vuonna 1992 ja olen sen jälkeen osallistunut kokouksiin ja koulutustilaisuuksiin mahdollisuuksien mukaan.

3. Mielestäni yhdistys toimii aktiivisesti, mutta aina on toki kehittämisen ja myös itsekritiikin varaa. Yhdistyksen toimintamuodot ovat monipuoliset ja tärkeää olisi saada rivi-jäsenet mukaan toimintaan. Näkisin, että yhdistyksen kannattaisi tulevaisuudessa panostaa enemmänkin koulutus-toimintaan sekä kansainväli-seen yhteistyöhön. Tämä pätee myös luottoalaan yleensä.

4. Luottoalan arvostus on nähdäkseni yhtä riittävä tai riittämätön kuin lähes minkä tahansa alan arvostus. Viime kädessä arvostus lähtee kuitenkin meistä itsestämme ja oman työmme arvostamisesta. Toki on myönnettävä, että viime vuosien pankkikriisi on ollut omiaan rasittamaan alan arvostusta, vaikka pankit edustavat vain yhtä osaa koko luottoalasta. Omassa työssäni olen havainnut, että varsin-kin perintätoimintaa pidetään sangen kovana ja ehkä myös jossain määrin vähemmän inhimillisenä. Tähän epäkoh-taan toivoisin asenteiden muu-tosta, koska väittäisin, että mekin osaamme olla asiakasys-tävällisiä ja joustavia tarpeen mukaan.

5. Ongelmat ovat tällä hetkellä pitkälti samat kuin yhteiskun-nassamme ylipäättään. Talou-dellisen ja myös henkisen la-man seuraukset näkyvät kai-killalla aloilla, luottoala ei ole tässä mikään poikkeus. Olen kuitenkin optimistinen ja uskon, että voimme kaikesta huoli-matta odottaa parempaa tule-vaaisuutta. ■

Anne Björk

1. Vuodesta 1988 alkaen olen ollut Oy Kontino Ab:n palveluksessa luotonvalvojana. Luottoalalle siirryin Keskon rahoitusosaston ulkomaisista maksupalveluista. Kontinossa tehtäviini kuuluvat kaikki luotonvalvontaan liittyvät työt, tilinavaukset, asiakkaiden valvonta ja perintätehtävät sekä erilaiset tilastot.

Koulutukseltani olen las-kentamerkonomi, olen suorittanut myös LTS-tutkinnon. Lisäksi minulla on peruskoulutus graafiselle alalle.

2. Yhdistyksen jäseneksi olen liittynyt vuonna 1990, ja sen toimintaan olen ottanut osaa erilaisiin tilaisuuksiin osallistumalla.

3. Alan koulutuksen tukeminen ja kehittäminen on ehkä yhdistyksemme tärkeimpiä tehtäviä, varsinkin kun monia uusia työhömmme vaikuttavia lakiuudistuksia on tullut (käräjäoikeus) ja tulossa on vielä konkurssioikeuden muutos. Yhdistyksellä on tärkeä tehtävä toimiessaan jäsenistön keskustelu- ja tapaamisfoorumina. Yhä useampia rivijäseniä pitäisi saada toimintaan mukaan, hakemaan sitä kautta potkua työhön. Luottomiehen lakiasiat voisi olla seuraava koulutusteema.

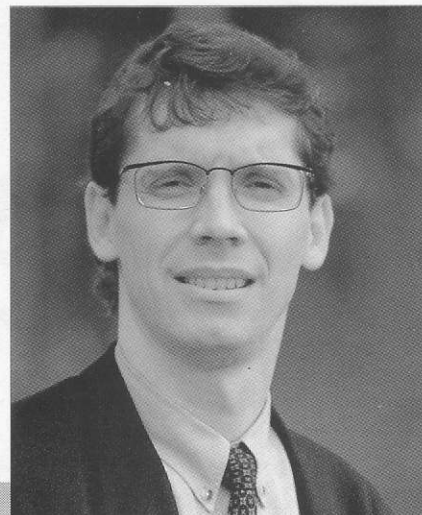
4. Alan arvostus on tietysti hyvin paljon riippuvaista meistä itsestämme eli ammattitaidostamme, sitähan me voimme pitää yllä jatkuvalla koulutuksella, ja toisaalta kyvystäm-

me vaikuttaa alammme koskeviin muutoksiin.

Luulisin, että yleensä luottoalan arvostus on nousussa. Kaikki tuntuvat ymmärtävän, että luottoa ei enää voi myöntää kauniitten puheitten ja tuulentupien perusteella, vaan taustojen tutkiminen on joka päiväistä rutiinia.

5. Ongelmia on tällä hetkellä paljonkin. Pankkikriisin aiheuttamat konkurssit ja velkasaneeraukset, jossa vakuusrahastoa käytetään hyväksi velkojen puhdistukseen, jolloin tavarantoimittajat jäävät kärsimään.

Tällä hetkellä ei vielä tiedetä kuinka käräjäoikeusuudistus vaikuttaa oikeudelliseen perintään. Laman pidentyessä maksumoraali tuntuu hölentyvän lisää, koska myös julkisuudessa esiintyneet miljonäärit saavat piilotettua varallisuutensa ulosotolta, ja tästähän voi joka mies tai nainen ottaa oppia ja siirrellä tai hukata omaisuuttaan, vaikka pientäkin, välttyäkseen velkojensa maksulta.

Jouni Suominen

1. Dun & Bradstreet Soliditet Oy (D & B Soliditet) on työnantaja ja toimin myyntipäällikkönä.

Helsinkiin tulin Forssasta 1980 ensimmäiseen vakituisen työpaikkaani, Luottotieto ry:een, jossa olin tutkijana 3,5 vuotta. Sen jälkeen paris- sa rahoitusyhtiössä sekä luottopäätöksiä tekemässä että myymässä. Vuodesta 1990 taas luottotietoalalla nykyisessä tehtävässäni.

2. Rivijäsenenä vuodesta 1980 muistaakseni.

3. Saada passiiviset jäsenet aktivoitua ja sitä kautta käyttämätöntä luottotietoutta ja näkökantoja koko jäsenkunnan hyödyksi.

4. Arvostus on onneksi nousmassa ja viimeistään lama-ajan pitäisi näyttää osaavan luotto-osaston merkityksen koko yritykselle.

5. Tälle päivälle ominaiset henkilösupistukset ja muut rationalisoinnit saattavat koskea liikaa luotto-osastoa, monen yrityksen nykyään tuottavinta osaa.

Yleistä yksityishenkilön velkajärjestelystä

Tätä kirjoitettaessa on maassamme ollut voimassa Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä tasan kymmenen kuukautta. Kyseinen laki herätti voimakkaita tunteita jo ennen voimaantuloansa ja Luottolinkissäkin on ehditty muutamaan otteeseen kommentoida lain sisältöä. Kyseisen lain soveltamisesta saadut kokemukset osoittavat, että luotonantajien on syytä jatkuvasti paitsi seurata kehitystä myös pyrkiä vaikuttamaan siihen.

Keskustelu julkisuudessa

Lehdistössä esiintyneissä artikkeleissa on varsin varauksettomasti hyväksytty laki siinä muodossaan kuin se nyt on ja myös käytännön kokemuksesta on annettu varsin valoisa ja onnistunut kuva. Kuitenkin kun seuraa ko. hakemuksia ja niiden pohjalta tehtyjä ja hyväksytyjä maksuohjelmia, voidaan todeta, että varsinaisia ilonaiheita on luotonantajan kannalta erittäin vähän. Kannanotoissa on nähtävissä vain järjestelyn toinen puoli eikä niissä ole ajateltu loppuun saakka mitä velkajärjestely tulee nykykäytännössään aiheuttamaan.

Silmiinpistävää on ollut myös se, että kun velkajärjestelystä on haluttu kommentteja velkojatalolta, on haastateltu lähes poikkeuksesta pankkien edustajia. Yleisimmässä tilanteessa pankki on järjestelyssä aina eri asemassa kuin normaali tilivelkoja, jolla usein ei ole saatavana vakuutena kun velallisen henkilökohtainen velkavastuu, joko henkilötakaukseen tai yhtiöasemaan perustuen.

Yksityishenkilö

Jo edellä kuvatun perusteella saattaa lain esitöitä ja sisältöä tunteva hämmästellä miksi yleensä yksityishenkilön velkajärjestelyn yhteydessä niin voimakkaasti halutaan tuoda esille tilivelkojan asema. Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että yhä useamman hekemuksen takana on epäonnistunut liiketoiminta. Kyseiset henkilöt ovat olleet yhtiömiehiä nurin menneissä yhtiöissä, joille useimmille on jäänyt huomattavat velat toiminnan loputtua tavalla tai toisella. Toiminnan päätyttyä ovat kyseiset henkilöt muuttuneet yksityishenkilöiksi ja velat sitä kautta yksityishenkilön veloiksi.

On tietysti arvostuskysymys, mitkä velat on hyväksyttävä saneerattaviksi ja onko ns. kahden asunnon loukussa oleva työtön "parempi" tai saneerauskelpoisempi työtön kuin sellainen, jonka työttömyys johtuu oman yritystoiminnan epäonnistumisesta. Luotonantajan kannalta ajateltuna on kuitenkin erittäin tärkeää, että liiketoiminnassa syntyneet velat erotellaan muista veloista ja tämä ero myös huomioidaan velkasaneerauksessa.

Merkitys yritystoiminnalle

Kun lähdetään saneeraamaan entisen yrittäjän velkoja, tulee huomioida myös se, että saneeraus päätöksen merkitys näissä tapauksissa on laajakantoisempi kuin mitä yksittäisestä ratkaisusta voidaan ensi vaiheessa päätellä. Kuten edellä jo mainittiin, perustuu luottopäätös ainakin pienempien luottojen osalta usein yhtiömiehasemaan ja sen mukanaan tuomaan henkilökohlaiseen vastuuseen yhtiön veloista. Kun tämän vastuun merkitys nyt olennaisesti uuden lain myötä muuttuu, tulee luottopäätökset myös perustaa uudelle ja erilaiselle pohjalle.

Tämä puolestaan nostaa huomattavasti yrittämisen kynnyistä. Kun yrittäjäksi aikovalla ei usein ole antaa reaalivakuuksia, ei saada luottoa, eikä yritystoimintaa voida aloittaa. Kun jo nyt yrittämisen kynnys on maassamme korkealla, tulee uuden lain myötä yrityksen perustaminen tai pikemminkin toiminnan käynnistäminen ja pyörittäminen vaikeutumaan entisestään. Kierteen yhteiskunnallista merkitystä on turha lähteä tässä pitemmälle arvioimaan.

Korostettakoon, että allekirjoittanut hyväksyy periaatteellisen kannan, että myös entisille yrittäjille annetaan mahdollisuus selviytyä yritystoiminnassa syntyneistä veloistaan jonkinlaisen saneerausmenettelyn kautta. Tällöin on kuitenkin tarkkaan pidettävä huoli, että menettelyyn valikoituvat vain rehelliset yrittäjät (seulonta on tietysti vaikeaa).

Suotavaa olisi, että tämä saneeraus tapahtuisi erikseen sitä varten säädetyn lain ja menettelyn puitteissa. Se, onko tällaisen järjestelmän luominen yleensä mahdollista, ottaen huomioon erään yritystoiminnan peruselementin eli yritystoimintaan liittyvän riskin, on keskustelun arvoisen asia sinänsä.

Tällä hetkellä tilanne on ikävä kyllä yhteiskunnassamme sellainen, että ns. yritystoiminnasta kannettavan riskin merkitys on hämärtynt. Pienen ja keskisuuren yrittäjän on erittäin vaikea ymmärtää, miksi hän kantaa toiminnastaan täyden vastuun, kun suuremmat yritykset -pankit etunenässä- saavat yhteiskunnan tukea, jotta selviävät ylimistä uskomattomista virheistään.

Lähtökohtana kuitenkin on ja tulee olla se, että sopimuksessa on aina kaksi omalta osaltaan vastuussa olevaa osapuolta. Jotta liiketoimintaa luottoperiaatteella yleensä voidaan ajatella, tulee luotonantajan luottopäätöstä tehdessään voida luottaa siihen, että hän saa saatavastaan suorituksen tai että ainakin velallinen on henkilökohtaisessa vastuussa saatavan suorittamisesta, vaikka liiketoiminta loppuisikin.

Käytännön esimerkkejä

Jotta saataisiin pieni kuva siitä, millaisia ehdotuksia on lain lyhyen voimassaolon aikana tullut vastaan, kerrottakoon muutama käytännön esimerkki, jotka tosin ovat ääripäästä. Ensimmäisessä tapauksessa kyseessä oli entinen autokoulu-yrittäjä, joka oli liiketoimintaansa varten hakenut pankeista yli kolme miljoonaa lai-

naa. Osa veloista oli haettu kommandiittiyhtiölle, jolle ei edes ollut lupia tiedossa ja joita ei sittemmin myönnettykään. Toimintaa varten oli tehty myös muita velkasitoumuksia eri tahoille ja mm. autot olivat leasing-sopimuksilla, joten niihin ei lainoja ollut käytetty.

Sittemmin työttömäksi jäänyt entinen yrittäjä haki velkasaneerausta ja tässä tarkoituksessa oli hänen asiamiehensä laatinut ohjelmaehdotuksen velkojille. Siinä tarjottiin kaikille velkojille nollaratkaisua eli kolmen miljoonan pankkilainapääomat ja kaikki muut velat olisi pitänyt pyyhkiä pois. Perusteena oli ko. henkilön työttömyys, joka ilmeisesti tulisi jatkumaan toistaiseksi. Mikäli joku velkojista vastustaisi ehdotusta, tulisi ko. velkojan ehdotuksen perusteiden mukaisesti ilmoittaa, koska ja missä velallinen voisi saada koulutustaan vastaavaa työtä. Edelleen olisi pitänyt ilmoittaa mikä tulisi olemaan nettopalkka tästä työstä ja kuinka pitkään työsuhte jatkuisi.

Tiedustelimme ehdotuksen laatineelta varatuomarilta, pitikö hän itse laatimaansa ehdotusta kohtuullisena ja olisi ko. hänen mielestään oikein, että velat esitetyillä perusteilla ja ehdoilla olisi tullut anteeksiantaa. Vastauksena asiamies totesi tyynesti, että emme olleet ymmärtäneet velkajärjestelylain tarkoitusta. Hän kehotti meitä tutustumaan lain valmistelutöihin, joista selvästi oli luettavissa, että kyseinen laki on säädetty velkojan eduksi. Kun mieltäisimme tämän, ymmärtäisimme, että tämäkin ehdotus on tehty päämiehemme parasta ajatellen.

Toisessa tapauksessa kyseessä oli jo velkajärjestelyn piiriin päässyt ehdotus, jolle oli vahvistettu maksuohjelma. Hän ei kuitenkaan velkajärjestelyä hakiessaan ollut tietoinen, että lain mukaan voidaan takaajalta periä velka kokonaisuudessaan velkajärjestelystä huolimatta. Asian hänelle selvittyä marssi ko. henkilö pankkiin ja ehdotti, että pankki luopuisi perimästä saatavaa takaajalta ja hän nostaisi kuukausittain lyhen-

nystään 1.000,00 mk/kk eli 12.000 markkaa vuodessa.

Tulevaisuus

Yksityishenkilön velkajärjestelylain oikeuskäytäntöä muokataan juuri nyt. Kun käytäntö on muodostunut, tulee sen muuttaminen olemaan huomattavasti vaikeampaa, kuin tässä kehitysvaiheessa. Yhdistyksen piiristäkin on jo pariin kertaan lausuttu kehoitus velkojille vastata tehtyihin ehdotuksiin, vastustaa niitä jos perusteita on ja mennä vielä paikalle tuomioistuinkäsittelyyn uudistamaan esittämässä. Vain näin myös velkojan ääni ja mielipiteet voivat tulla tulla esille itse käsittelyssä.

On kuitenkin ymmärrettävää, että velkoja, jolla on esimerkiksi viiden tuhannen markan saatava velalliselta, ei halua enää lisäkustannuksia näistä toimenpiteistä, jotka sen useimmiten pitäisi asiamiehellä teettää. Mieluummin tyydytään siihen nollaohjelmaan tai passiivisesti hyväksytään se osuus, mikä nyt kulloinkin ehdotuksessa on esitetty. Tämä tilanne muodostaa kuitenkin oravanpyörän, jossa velkojen mielipiteet jäävät huomioon ottamatta. Asialle olisi ilman muuta tehtävä jotain. Yleinen mielipide tulisi myös saada ymmärtämään, että velkajärjestelyssä saneeratut velat eivät katoa minnekään, vaan jäävät aina jonkun maksettavaksi - viimekädessä useimmiten veronmaksajien.

Yhdistyksen vaikutusmahdollisuudet

Yhdistys voisi tässä asiassa tulla jäsentensä tueksi. Kuten edellä mainittu, yksittäisistä maksuohjelmista lausuminen ja niiden vastustaminen silloin kun selvää aihetta on, jää usein tekemättä edellä esitetyillä perusteilla. Tähän yhdistys ei voine suurestikaan vaikuttaa, mutta se voisi pyrkiä vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen, joka tällä hetkellä muodostaa mielipiteensä niiden lehtikirjoitusten perusteella, jotka lehdistössä ja tv:ssä on esitetty. Nämä artikkelit ja ohjelmat ovat siis kohdistaa-

taan siihen, miten hitaasti tuomioistuimet velkajärjestelyhakemuksia ovat kyenneet käsittelemään sekä hakemustaakkaan monimutkaisuuteen ja siihen kuinka tiukkoja hakemusten käsittelyssä ollaan.

Olisi suotavaa, että luotonantajienkin ääni kuuluisi julkisuudessa. Luottomiehet ry voisi voisi hyvinkin kirjoittaa asiasta suurimpien lehtien palstoilla ja pyrkiä tuomaan esille näkemyksensä myös kuluttajille suunnatuissa oh-

jelmissä. Uskoakseni yhdistyksen edustajat ovat jo pyrkineetkin vaikuttamaan asioissa mm. suorilla keskusteluilla asioista so. esimerkiksi muutoksista päättävien tahojen kanssa. Tämä ei kuitenkaan yksin riitä. Myös yleiseen mielipiteeseen tulisi pyrkiä vaikuttamaan siten, että kaikille olisi selvää, että esimerkiksi tiukka kontrolli hakemusten käsittelyssä on kaikkien etu.

Luottomiesten nimissä esitettyjä mielipiteitä tulaisiin kuuntelemaan ja arvioimaan

varmasti paremmin ja objektiivisemmin, kuin esimerkiksi perintätoimiston nimissä esitettyä mielipidettä. Siihen jo lähtökohtainen suhtautuminen olisi/on negatiivinen ja siksi sanoman perille meneminen erittäin vaikeaa.

Luottolinkki

LUOTTOMIEHET - KREDITMÄNNEN RY:N JÄSENLEHTI

MEDIATIEDOT 1994

Julkaisija

Julkaisija: Luottomiehet-Kreditmännens ry
Osoite: PL 891, 00101 Helsinki

Toimitus

Päätoimittaja: Mikko Kallankari
Puhelin: 90-513 711
Telefax: 90-514 763

Ilmoitukset

Yhteyshenkilö: Jorma Tähtinen
Osoite: Mainosateljée Tähtinen ky
Vuorimiehenkatu 14 A 13,
00140 Helsinki
Puhelin: 90-669 848
Telefax: 90-666 301

Ilmoitushinnat

Ilmoituskoko	Mustavalkoinen
1/1 etusivu	5.000 mk
1/2 aukeama	5.000 mk
1/1 takasivu	3.100 mk
1/1 muu sivu	2.200 mk
1/2 sivu	1.100 mk
1/4 sivu	900 mk
värilisä	400 mk

Tekniset tiedot

Lehden koko: A4
Painopinta-ala: 210 x 297 mm
Palstojen määrä: 4 kpl
Palstan leveys: 1 p 41 mm, 2 p 87 mm
Rasteritiheys: 45 linjaa/cm
Aineistovalmius: Paste-up tai negatiivifilmi

Painopaikka

Painopaikka: Painoekpert Oy
Osoite: Henry Fordinkatu 5 K,
00150 Helsinki
Puhelin: 90-176800
Telefax: 90-170181
Yhteyshenkilö: Pentti Kauhanen

Maksuosoite

Maksun saaja: Luottomiehet ry
Pankkiyhteys: SYP 208918-73866

Reklamaatit

Reklamaatit: Ilmoitusten painoasua koskevat reklamaatit 7 vrk:n kuluessa lehden ilmestymisestä kirjallisena.

Peruutukset

Ilmoitusten peruuttaminen: Viimeistään 14 vrk ennen aineiston toimituspäivää.

Ilmestymispäivät -93

Nro	Aineisto	Ilmestyy
2/94	25.03.1994	28.04.1994
3/94	04.08.1994	25.08.1994
4/94	15.09.1994	13.10.1994

Painos

Painos: 800 kpl

Konkurssisääntöä uudistettiin

Varatuomari **Timo Mäki**
Perimistoimisto Contant Oy

Konkurssilainsäädännön valmistelu etenee osittaisuudistuksina. Vuoden 1992 alusta tuli voimaan takaisinsaantia konkurssipesään koskeva laki ja vuoden 1993 alusta etuoikeusjärjestelmää koskeva uudistus. Lähes samanaikaisesti eli 8.2.1993 tuli voimaan lisäksi yksityishenkilön velkajärjestelyä ja yrityssaneerausta koskeva lainsäädäntö, joka korvasi 1930-luvulta lähtien voimassa olleen väliaikaiseksi tarkoitettun akordilainsäädännön. Seuraavaksi valmistellaan konkurssimenettelyä ja -hallintoa koskeva uudistus, jossa kiinnitetään erityistä huomiota myös konkurssipesän valvontaan. Tämä muutos tulee voimaan jo vuoden 1995 alusta.

Tasavallan presidentti vahvisti 26.11.1993 lain konkurssisäännön muuttamisesta. Säännökset tulivat voimaan 1.12.1993 samalla kun suuri alioikeusuudistus. Kun säädöskokoelman tilaajat saivat lakitekstin vasta jouluksi sen oltua voimassa jo viikkoja, joutuu kysymään, mistä moinen hoppu aiheutui?

Oikeudenkäyntimenettelyn uudistus edellytti muutoksia myös konkurssisääntöön. Käräjäoikeuden päätösvaltaisuudesta konkurssiasioissa oli säädettävä, koska muutoin konkurssiasiat olisi tullut edelleen viedä tuomioistuimen täysilukuihin kokoonpanoon. Menettely konkurssiasiaa oli eräissä kohdin erilainen sen mukaan, oliko asia vireillä raastuvan- vai kihlakunnan-oikeudessa (velkojainkuulustelua, esiinhuutoa ja velkojainkokouksen moitetta koskevat määräykset). Oikeudenkäyntimenettelyn uudistuksen vuoksi vanhentuneet säännökset (11, 40 ja 111 §) oli myös kumottava konkurssisäännöstä.

Erityisenä pyrkimyksenä oli vähentää varsinaiseen konkurssimenettelyyn kuuluvia oikeudenkäyntitilaisuuksia (paikalletulopäivä, esiinhuuto), lisätä kansliakäsittelyn osuutta ja siirtää eräitä saatavien valvontaa ja riitauttamiseen liittyviä tehtäviä tuomioistuinta pesähoitajalle. Lisäksi konkurssiasioiden käsittely pyritään oikeuspaikkasäännöksiin ohjaamaan niihin tuomioistuihin, joissa asian käsittely on tarkoituksenmukaista.

KONKURSSIASIAN OIKEUSPAIKKA

Valtaosa konkurssivelallisista on osakeyhtiöitä taikka muita yhtiöitä tai yhteisöjä. Kun kotipaikka on periaatteessa täysin valinnainen, voivat rekisteriin merkitty kotipaikka ja tosiasiallinen toimipaikka sijaita eri puolilla maata. Käytännössä on esiintynyt tapauksia, joissa yritys vähän ennen konkurssiaan muuttaa

kotipaikkaansa vain estääkseen siten velkojia valvomasta etujaan konkurssimenettelyssä.

Konkurssiin asettamista koskevan asian käsittelee se tuomioistuin, jonka tuomiopiirissä on velallisen yleinen oikeuspaikka. **Yhteisöä tai säätiötä** koskevan asian käsittelee kuitenkin se tuomioistuin, jonka tuomiopiirissä velallisen hallintoa Suomessa pääasiallisesti hoidetaan. Jos tämän nojalla ei ole toimivaltaista tuomioistuinta, asian käsittelee se tuomioistuin, jonka tuomiopiirissä velallisen toimintaa on pääasiallisesti harjoitettu taikka velallisella on omaisuutta tahi jossa asian käsittely olosuhteet huomioon ottaen muuten on tarkoitukseenmukaista.

Konserniin kuuluvan tytäryhtiön konkurssiin asettamista koskevan asian käsittelee se tuomioistuin, jossa emoyhtiön konkurssiasia on vireillä. Emo- ja tytäryhtiön velkojapiirin tai hallinnon erillisyyden taikka muiden seikkojen vuoksi voidaan keskittämistä kuitenkin luopua ja käsitellä tytäryhtiön konkurssi sen tosiasiallisella johtopaikalla. Jos emoyhtiön konkurssiasia tulee vireille myöhemmin, voi tytäryhtiön konkurssiasiaa käsittelevä tuomioistuin pesähoitajaa kuultuaan siirtää asian siihen tuomioistuimeen, jossa emoyhtiötä koskeva asia on vireillä.

Jos tuomioistuin katsoo, että se ei ole konkurssiin asettamista koskevassa asiassa toimivaltainen, sen on hakijan pyynnöstä **siirrettävä** asia toimivaltaiseen tuomioistuimeen. Takaisinsaannin määräpäivä asettuu kuitenkin hakemuksen tekemisajankohdan mukaan siirrettävissäkin jutuisa. ▶

TUOMIOISTUIMEN KOKOONPANO JA NOUDATETTAVAT PROSESSI- SÄÄNNÖKSET

Konkurssiasian käsittelyssä noudatetaan soveltuvin osin hakemusasioiden käsittelystä yleisessä alioikeudessa annetun lain (HakL) säännöksiä. Asia voidaan käsitellä kansliassa, kun siinä ei ole kuultava ketään henkilökohtaisesti.

Konkurssiin asettamista ja velkojainkokouksen moitetta koskeva riitainen asia käsitellään kuitenkin täysilukuisena kokoonpanossa, jossa erillisessä pääkäsittelyssä istuu kolme virkatuomaria. Riitainenkin asia voidaan käsitellä yhden tuomarin kokoonpanossa, jos asia on selvä tai asianomaiset sitä pyytävät

KONKURSSI- ASIOIDEN KÄSITTELYJÄRJESTYS

Konkurssimenettely jakaantuu tuomioistuimessa konkurssiin asettamista koskevaan menettelyyn sekä saatavien ilmoittamis-, riitauttamis- ja tutkintamenettelyyn. Tuomioistuin päättää myös asian käsittelyn eri vaiheissa väliaikaisen pesänhoitajan, uskotun miehen ja toimitsijamiehen määräämisestä. Lisäksi sen ratkaistavaksi voidaan erikseen saattaa konkurssimenettelyyn liittyviä asioita sekä riitautettuja saatavia koskevia asioita.

Konkurssiin asettaminen

Kun velkoja on hakijana, ei velallisen kuulustelua tarvitse aina järjestää, vaan velalliselle voidaan myös antaa tilaisuus kirjalliseen lausumaan velkojan hakemuksen johdosta.

Velallisaloitteinen konkurssi ei enää ala hakemuksen jättämisestä, vaan siitä kun tuomioistuin tekee päätöksen konkurssiin asettamisesta. Asettamispäätöksellä määrää-

ysvalta pesän asioihin siirtyy konkurssihallinnolle.

Konkurssipäätökseen merkitään aina myös konkurssin alkamisen kellonaika. Konkurssin alkamisesta ilmoitetaan viipymättä asianosaisille esim. puhelimitse.

Velkojain- kuulustelu

Velkojainkuulustelu pidetään yleensä kuukauden kuluessa konkurssiin asettamisesta, mutta tuomioistuin voi pesän laadun tai laajuuden perusteella määrätä myöhemmän ajankohdan. Kuulustelua voidaan lykätä, jos pesäluettelo ei ole valmistunut tai jos siihen on muita erityisiä syitä.

Julkinen haaste

Tuomioistuimen antama julkinen haaste julkaistaan virallisessa lehdessä kerran. Pesänhoitaja ilmoittaa siitä erikseen tavallisella kirjeellä tai telefaksilla velkojille.

Haasteessa määrätään tuomioistuimenmenettelyn kannalta keskeiset päivämäärät eli määräpäivät saatavien valvonnalle ja riitauttamiselle sekä konkurssituomion antamisajankohta. Kuulutuksessa ilmoitetaan velallisen nimi ja kotipaikka sekä henkilö-, liike tai yhteisötunnus ja kaupparekisterinumero. Jos velallisen nimi tai kotipaikka on muuttunut kahden konkurssin alkamista edeltävän vuoden aikana, on myös nämä entiset nimet ja kotipaikat mainittava. Kuulutuksessa on ilmoitettava myös pesänhoitajan nimi, osoite ja muut yhteystiedot. Erikseen voidaan määrätä, että kuulutus julkaistaan yhdessä tai useamassa päivälehdessä tai jopa ulkomailla.

Valvonta

Varsinaista paikalletulopäivää ei enää ole, vaan tuomioistuin asettaa määräpäivän, johon mennessä saatavat on kirjallisesti ilmoitettava. Tuomioistuin voi pesänhoitajaa kuuluttaa määrätä, että saatavat ilmoitetaan pesänhoitajalle; ilmoitus voidaan tällöinkin aina pätevästi toimittaa tuomioistuimelle.

Valvontakirjelmästä tulee ilmetä saatavan määrä ja peruste, koron määrä tai peruste ja juoksuaika sekä kestovelkasuhteiden osalta selvitys siitä miltä osin saatava kohdistuu konkurssin alkamista edeltävään aikaan.

Saatavat voidaan ilmoittaa postin lisäksi myös sähköisenä viestinä eli sähköpostilla tai telefaksilla. Ilmoitusta voidaan oikaista tuomioistuimelle kunhan se tapahtuu riitauttamiselle varattuun määräpäivään mennessä.

Pesänhoitajan tehtävät saatavien valvonnassa

Pesänhoitajan tulee laatia kaikista valvotuista saatavista luettelo, josta ilmenee kunkin valvotun saatavan määrä ja peruste sekä mahdollinen etuoikeus. Hänellä on velvollisuus tutkia valvontojen oikeellisuutta.

Luettelo toimitetaan tuomioistuimelle kaksi viikkoa ennen riitauttamiselle asetettua määräpäivää.

Riitautukset

Esiinhuutoa vastaavaa oikeudenkäyntitilaisuutta ei enää ole, vaan muistutukset tehdään kirjallisesti tuomioistuimelle asetettuun määräpäivään mennessä. Myös pesänhoitajalla on aikaisemmasta poiketen riitautusoikeus.

Riitautuskirjelmästä tulee ilmetä yksilöity vaatimus ja seikat, joihin se perustuu. Lisäksi on mainittava todisteet, jotka aiotaan esittää sekä mitä kullakin todisteella aiotaan näyttää toteen.

Saamisten tutkiminen

Riitautuksia ei enää osoiteta eri oikeudenkäynteihin, vaan niiden käsittely jatkuu konkurssituomioistuimessa noudattaen riita-asian käsittelyä koskevia säännöksiä eli ensin suoritetaan valmistelu ja siitä juttu etenee mahdolliseen pääkäsittelyyn.

Konkurssituomio

Tuomio annetaan kahden kuukauden kuluessa riitauttami-

selle varatusta määräpäivästä.

Velallinen vastaa ennen konkurssin alkua syntyneestä saatavasta myös sillä omaisuudella, jonka velallinen vastaisuudessa saa. Konkurssituomiolla ei kuitenkaan ole sitovaa vaikutusta konkurssin ulkopuolella ts. se ei käy täytäntöönpanoperusteeksi siihen omaisuuteen, jonka velallinen saa konkurssituomion jälkeen.

PESÄN HALLINTOA KOSKEVAT UUDISTUKSET

Pesänhoitajan tehtävät lisääntyvät edellä kerrotulla tavalla, mistä voidaan odottaa asioiden entistä joustavampaa etenemistä ja toisaalta konkurssikustannusten kallistumista.

Entinen kolmiportainen hallintojärjestelmä muuttuu siten, että uskottu mies jatkaa ilman eri määräystä toimitsijamiehenä valvonnalle asetetun määräpäivän jälkeen.

KONKURSSI- JA YRITYSSANEERAUS-REKISTERI

Oikeusministeriö pitää asetuksella tarkemmin säädettävää rekisteriä konkurssiasioista velallista koskevien rekisteritietojen päivytystä, tuomioistuimia, täytäntöönpanoa, **luotonvalvontaa** sekä tilasto- ja tutkimustoimintaa varten. Jokaisella on oikeus saada otteita rekisteriin merkityistä seikoista eli konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden käsitteilyn vaiheista tuomioistuimesta.

Tiedot olisivat saatavissa välittömästi ja myös keskitysti sekä haluttaessa tiedotomudossa. Rekisterin suunniteltu käyttöönottoajankohta on 1.7.1994.

KONKURSSIUUDISTUKSEN PÄÄKOHDAT

Oikeuspaikkasäännökset muuttuvat

- oikeushenkilöt
- konserniyritykset
- siirtomahdollisuus

Tuomioistuimen kokoonpano ja prosessijärjestys

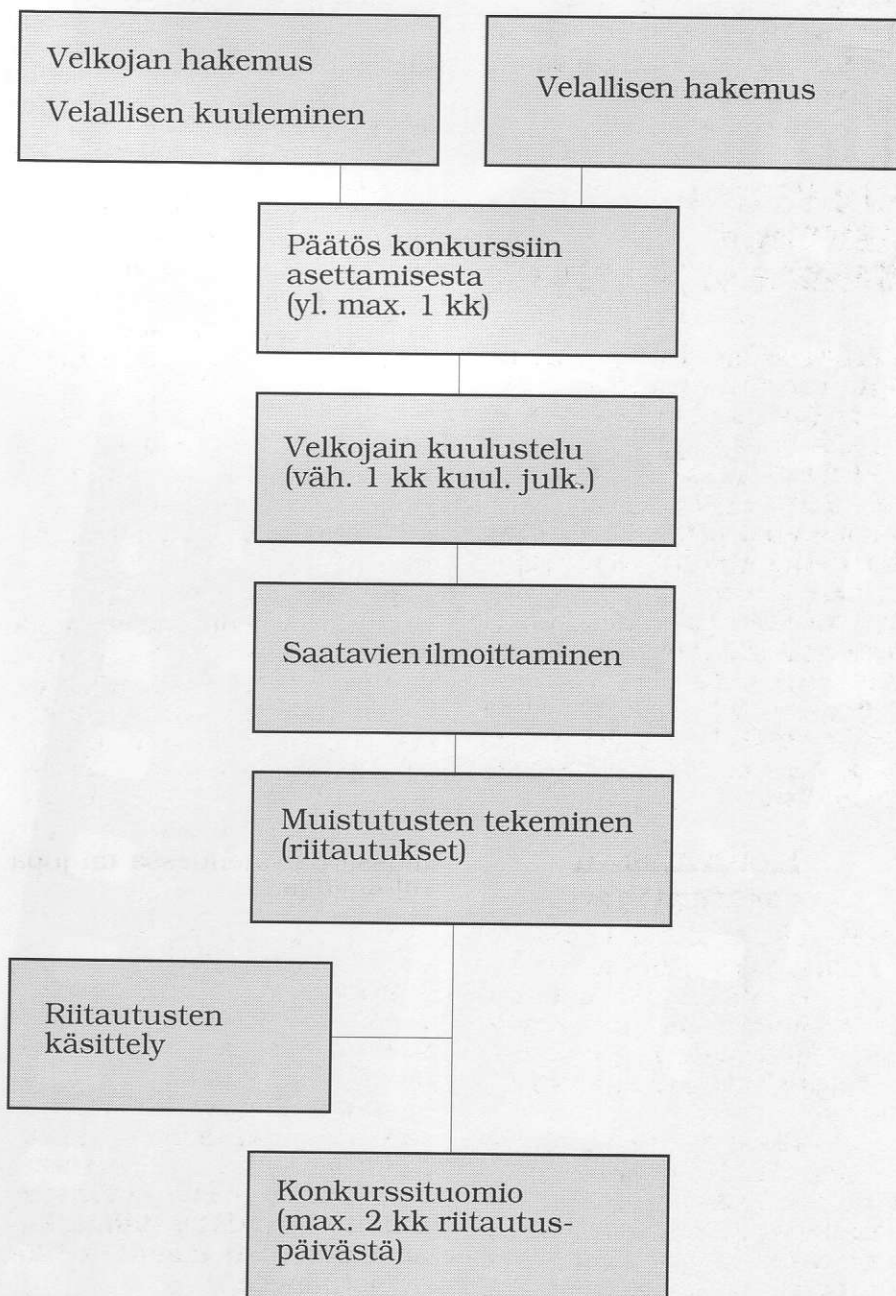
- kansliakäsittely mahdollinen
- yleensä yhden tuomarin käsittely

Saatavien valvonta ja riitauttamista koskeva menettely kirjalliseksi

Pesänhoitajien tehtäviä lisää

Perustetaan konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden rekisteri

Konkurssi oikeudenkäyntinä

LUOTTOMIESTEN MERITREFFIT 4.-6.10.1993 M/S Europalla

*Luottopäivien punainen lanka
noudatti tänäkin vuonna
"asiallisesti ja kevyesti" -linjaa.
Me-henkeä kasvatettiin muun
muassa "luottomessuilla" ja
tutustumiskäynnillä
ruotsalaisen sisärjärjestön
luona.*

Teksti
ja kuvat:
**Ulla
Salminen**

Erikoisena alkuna luottopäivillä oli nyt ensimmäistä kertaa järjestetty Luottoalan Uutuudet- näyttely. Sen tarkoituksena oli antaa yrityksille mahdollisuus kertoa uusista tuotteistaan ja palveluistaan luottoalan ammattilaisille.

Näytteilleasettajina olivat Asiakasperintä Oy, Intrum Justitia Oy, Tietoperintä Oy sekä Suomen Asiakastieto Oy ja Balance-Consulting Oy.

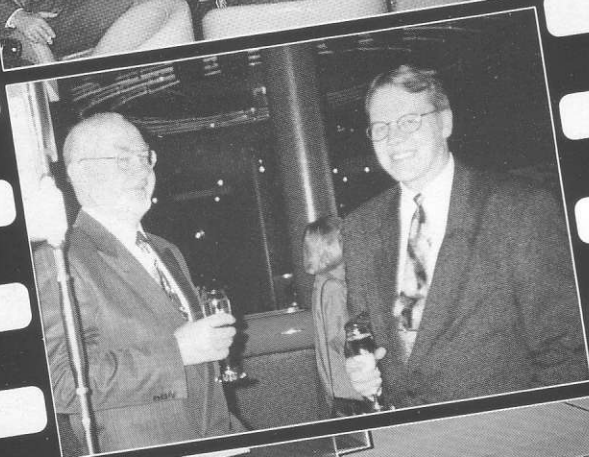
Esittelyjen ohella näyttely siivitti myös "Sinua on kiva tavata"-ajatusta.

Luottopäivien "sydämenä" toimi edelleen yhdistyksen koulutustoimikunta vaikka osa Luottopäivistä toteutuikin poikkeuksellisesti yhteistyössä ulkomaantoimikunnan kanssa.

Yhdistyksen puheenjohtaja **Helena Pahlman** avauspuheenvuorossaan kiitteli ja piti historiallisen arvoisena asiana yhdistyksen kahden toimikunnan tiivistä yhteistyötä Luottopäivien toteuttamisessa.

Tehokasta luennointia ja kansainvälisyyttä

Luottomiehille omaa alaa kiinnostavaa yrityssaneeraustietoa kuultiin asianajaja **Mika Pakariselta** ja alioikeusuudistuspakettia purki asianajaja **Liisa Kiviranta**. Kumpaisenkin esitykset ovat referoituina lehdessä. Markkinointijohtaja

Olli Kivelä Tietoperintä Oy:stä intoutui kertomaan vielä ker-
ran perintätoimiston näkemyk-
sen velkajärjestelystä.

Ruotsalainen sisarjärjes-
tömme Svenska Kreditmanna-
föreningen vastaanotti Tukhol-
massa Luottomiesten ryhmän.
Isäntäväen luentoaiheina oli-
vat alioikeuden toiminta sekä
Ruotsin ja Suomen suhdan-
teet ja talousnäkymät. **Johan
Wemer** Tukholman ulosotto-
viraston maksamismääräys-
osaston johtaja kertoi, että tam-
mikuusta 1992 maksamismää-
räysasiat on käsitelty (toisin
kuin Suomessa) ulosottoviras-
tossa. Ruotsissa maksamis-
määräyshakemuksia tulee
ulosottoon vuosittain noin 500
000, joista 10 prosenttia vas-
tustetaan. Vastustetut maksa-
mismääräykset siirretään Ting-
srättiin, jos hakija niin toivoo.
Vastustaminen tapahtuu aina
kirjallisesti. Päätökset mene-
vät automaattisesti ulosottoon
ellei niitä erikseen pyydetä pois.
Tiedoksiannot tapahtuvat
myös postin välityksellä, mut-
ta huonoin tuloksin, ainoas-
taan kahdeksan kymmenestä
palautuu. Suhdanteista ja ta-
lousnäkymistä olivat kerto-
massa chefsekonom **Lars Hei-
kensten** Svenska Handelsban-
kenista ja finassineuvos **Immo
Pohjola** valtiovarainministeri-
östä. Yhteenvetona talousnä-
kymistä voitiin vain todeta, ett-
eivät ne päivän perspektiivistä
katsottuna ole vielä kovin
ruusuiset.

Vuoden Luottomies 1993

Vuoden 1993 Luottomieheksi
valittiin Perimistöimisto Con-
tant Oy:n varatoimitusjohtaja
Timo Mäki, jolle luovutettiin
asiaan kuuluva diplomi. Luot-
tomiehet ry perusteli valintaansa
muun muassa sillä, että
Mäellä on takanaan pitkä ja
ansiokas toiminta yhdistyksen
luottamustehtävissä. Hän on
myös omalta osaltaan edistä-
nyt luottoalan lainsäädäntöä
pontevilla kommentaillaan
sekä ottanut vahvasti kantaa
velkasaneerauslain kehittämi-
seen. Timo Mäki piti lyhyen
kiitospuheenvuoron

Luottopäivien ohjelma oli
suunniteltu tarkoituksella löy-

semmäksi kuin edelliskerroil-
la. Aikaa vapaamuotoiselle yh-
dessäololle jäi nyt enemmän.
Ratkaisuun eivät tietenkään
kaikki olleet tyytyväisiä. Ym-
märrettävää, meitähän oli mat-
kassa monta ja moneksi. Suu-
rin osa kokousväestä kuiten-
kin sai kotiinviemiseksi muu-
takin kuin sen kilisevän kas-
sin.

Näkökohtia riita-asiain oikeudenkäynti- menettelyn uudistuksesta

Asianajaja
Liisa Kiviranta
Asianajotoimisto
Immonen &
Kiviranta

Siirtyminen käräjäoikeuksiin

Joulukuun 1. päivänä 1993 voimaan astuneen alioikeus-uudistuksen myötä ovat Suomessa tulleet yleisiksi alioikeuksiksi käräjäoikeudet. Vanhojen kaupunkien raastuvanoikeudet ja uudempien kaupunkien sekä maalaiskuntien kihlakunnanoikeudet on 1. 12. 1993 lähtien yhtenäistetty käräjäoikeuksiksi.

Tämä kihlakunnanoikeuksien ja raastuvanoikeuksien yhtenäistäminen lienee suuren yleisön kannalta alioikeus-uudistuksen merkittävin muutos, mutta lakimiespiireissä ja tuomioistuimissa säännöllisesti asioivien henkilöiden näkökulmasta katsoen on todettava, että raastuvanoikeuksien ja kihlakunnanoikeuksien lakkauttaminen on vain osa suurta muutosprosessia, joka kohdistuu paitsi tuomioistuihin, myös koko alioikeusmenettelyyn.

Käräjäoikeuden päällikkö-tuomari on laamanni ja tuomareina käräjäoikeudessa toimivat käräjätuomarit. Käräjäoikeudessa on lisäksi lautamiehiä, jotka ovat kaupungin- ja kunnanvaltuustojen asettamia.

Käräjäoikeus voi toimia kolmessa erilaisessa kokonpanossa: Niin sanottu lautamieskoonpano käsittelee lainoppi-neen puheenjohtajan johdolla perheoikeudellisia asioita, huoneenvuokra-asioita ja sel-

laisia rikosasioita, joita ei käsitellä yhden tuomarin istunnossa. Muissa, lähinnä laajemmissa ja oikeudellisesti vaikeammassa riita-asioissa käräjäoikeus on päätösvaltainen, kun siinä on kolme lainoppinutta jäsentä. Kolmas kokonpano on ns. yhden tuomarin käsittely, jolloin käräjäoikeudessa on vain puheenjohtaja. Riita-asiain valmistelussa ja valmistelun yhteydessä toimitettavassa pääkäsittelyssä on vain yksi tuomari.

Tuomioistuin- käsittely jakaantuu valmisteluun ja pääkäsittelyyn

Suomalaisen oikeudenkäyntimenettelyn puutteena on tähän saakka ollut se, ettei juttujen käsittelyä ole selkeästi jaettu valmisteluun ja varsinaiseen pääkäsittelyyn. Käsittely on muodostunut sarjasta samanlaisia istuntoja, jolloin varsinainen asianajo on perustunut paljolti kirjelmien käyttöön. Tämä puolestaan on aiheuttanut juttujen jatkuvan lykkäämisen, jolloin riidan kohteen selkeä määrittely on käytännössä voinut tapahtua varsin myöhään.

Joulukuun 1. päivänä 1993 voimaan tulleella oikeudenkäymiskaaren muutoksella on asioiden käsittely jaettu selkeästi valmisteluun ja pääkäsittelyyn. Valmistelusta säädetään oikeudenkäymiskaaren 5

luvussa ja pääkäsittelyä puolestaan säätelee oikeudenkäymiskaaren 6 luku.

Valmistelu jakaantuu kirjalliseen valmisteluun ja suulliseen valmisteluun. Pääkäsittely taas voidaan pitää joko heti suullisen valmistelun päätyttyä tai vaihtoehtoisesti juttu jatkuu erillisenä toimitettavassa pääkäsittelyssä.

Kirjallinen valmistelu

Vanhassa oikeudenkäyntimenettelyssä ei haastehakemukselle ole asetettu kovinkaan suuria vaatimuksia. Juttu saatiin periaatteessa vireille siten, että haastehakemuksessa mainittiin kantaja ja vastaaja sekä kantajan vaatimukset pääpiirteittäin. Tuomioistuimella ei juurikaan ollut mahdollisuutta olla antamatta jutussa haastetta, mikäli edellä viitatus minimiedellytykset täyttyivät.

Uusi oikeudenkäyntimenettely asettaa haastehakemukselle varsin mittavat vaatimukset. Haastehakemuksen sisällön määrää oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 2 §, jossa todetaan mm. seuraavaa:

Sanotun pykälän mukaan haastehakemuksessa tulee ilmoittaa

- kantajan yksilöity vaatimus
- yksityiskohtaisesti ne seikat, joihin vaatimus perustuu
- mahdollisuuksien mukaan ne todisteet, jotka kantaja aikoo esittää, sekä mitä hän kullakin todisteella aikoo näyttää toteen

- oikeudenkäyntikulujen korvamista koskeva vaatimus, jos kantaja pitää sitä aiheellisenä sekä

- millä perusteella tuomioistuin on toimivaltainen, jos toimivalta ei muutoin ilmene haastehakemuksesta tai siihen liitetystä asiakirjoista.

Edellä kerrotusta havaitaan, että jo haastehakemuksen laatiminen edellyttää juttu varsin perinpohjaista tuntemista. Tämä puolestaan tarkoittaa sitä, että työskentely juttujen parissa muuttuu etupainotteiseksi, koska kantajan tulee jo haastehakemuksen laatimisvaiheessa kyetä selvittämään tuomioistuimel-

le kaikki edellä viitatus oikeus-
tosiseikat, todistustositseikat ja
mahdollisesti jopa todistustee-
matkin.

Mikäli haastehakemus on
puutteellinen on kantajaa ke-
hotettava määrääjassa korjaa-
maan puute. Jos kantaja ei
noudata tätä kehotusta tai jos
haastehakemus on siinä mää-
rin puutteellinen, ettei se kel-
paa oikeudenkäynnin perus-
taksi, on tuomioistuimen heti
jätettävä kanne tutkimatta.
Mikäli kantajan vaatimus on
selvästi perusteeton on tuo-
mioistuimen heti haastetta
antamatta hylättävä kanne
tuomiolla.

Alioikeusuudistuksen myö-
tä jutut tulevat vireille siinä
vaiheessa, kun haastehake-
mus jätetään tuomiokunnan
kansliaan. Aikaisemminhan
juttu saatiin vierille vasta sii-
nä vaiheessa, kun haaste an-
nettiin vastaajalle tiedoksi.
Mikäli vastaaja piileskelee tai
tiedoksiantomenettely ei muu-
toin toiminut, saattoi kanta-
jaa kohdata oikeudenmenetys
määräaikaan sidotuissa ju-
tuissa.

Jutun vireillepano haaste-
hakemuksen toimittamisella
tuomioistuimeen katkaisee
kaikki tavanomaiset vanhene-
misajat, mutta huomattava on,
ettei yleinen 10 vuoden saa-
misen vanheneminen katkea
muutoin kuin henkilökohtai-
sella tiedoksiannolla vastaa-
jalle.

Sen jälkeen kun tuomiois-
tuin on antanut jutussa haas-
teen ja pääsääntöisesti viran
puolesta huolehtinut jutun tie-
doksiannosta vastaajalle, jat-
kuu kirjallinen valmistelu si-
ten, että vastaaja vastaa kan-
teeseen vastauksella, jonka
muoto pääsääntöisesti on kir-
jallinen. Tuomioistuimella voi vas-
taajan pyynnöstä erityisestä
syystä sallia, että vastaus joka
on kehoitettu toimittamaan kir-
jallisena, saada antaa suul-
lisesti tuomioistuimen kansli-
assa tai tuomioistuipaikalla.
Suullinen vastaus on kuiten-
kin poikkeuksellista.

Haasteessa on vastaajalle
asetetty tietty määräaika vas-
tauksen antamiselle. Tämä
määräaika alkaa kulua siitä
hetkestä, kun haaste on an-
nettu tiedoksi vastaajalle.
Tuomioistuimella määrää asian

laadun ja vastaajan olinpai-
kan perusteella, mikä kussan-
kin tapauksessa on sopiva
määräaika vastauksen anta-
miselle.

Tätä tuomioistuimen anta-
maa määrääaikaa on asianosai-
sen noudatettava sillä uhalla,
että mikäli vastaus ei ole saa-
punut tuomioistuimeen sen
määräämässä ajassa, voi tuo-
mioistuin antaa jutussa yksi-
puolisen tuomion vaikkei kan-
taja olisi yksipuolista tuomio-
ta vaatinut.

Sellaisessa tapauksessa,
ettei vastaajalla perustellusta
syystä ole mahdollisuutta an-
taa vastastaan tuomioistui-
men määrittelemässä määrä-
ajassa, on tuomioistuimelta
ennen määrääajan päättymistä
pyydettyä määrääajan piden-
tämistä, johon pyyntöön tuo-
mioistuin "erityisestä syystä"
voi suostua.

Vastauksen sisältöä sääde-
tään oikeudenkäymiskaaren 5
luvun 10 §:ssä. Vastauksen,
kuten haastehakemuksenkin,
on oltava hyvin yksityiskoh-
tainen ja toimia tavallaan haas-
tehakemuksen "peilikuvana".

Suullinen valmistelu

Niissä tapauksissa, joissa asi-
aa ei ole ratkaistu kirjallisessa
valmistelussa jatketaan val-
mistelua suullisesti istunnos-
sa, johon tuomioistuin kutsuu
asianosaiset.

Suullisen valmistelun tar-
koituksena on saada jo var-
haisessa vaiheessa rajattua se,
mistä jutussa riidellään.

Suullisessa valmistelussa
kootaan oikeudenkäyntiai-
neisto ja mahdollisimman hy-
vin toimitetulla valmistelulla
pyritään turvaamaan yhtäjak-
soinen pääkäsittely.

Pyrkimyksenä on, että
suullinen valmistelu voitaisiin
saattaa loppuun viivytyksettä
ja mikäli mahdollista yhdessä
istunnossa. Tuomioistuimen
jäsenten ja asianosaisten tuli-
si keskenään pyrkiä sopimaan
siitä, miten asian valmistelu
tulisi järjestää.

Suullinen valmistelu ete-
nee siten, että valmistelussa
on ensinnäkin selvitettävä
asianosaisten vaatimukset ja
niiden perusteet. Riita-asian
kristallisoimiseksi on niin

ikään täsmennettävä se, mis-
tä asianosaiset ovat erimieli-
siä. Suullisessa valmistelussa
selvitetään myös, mitä todis-
teita kantaja ja vastaajat tule-
vat esittämään sekä se, mitä
kullakin todisteella aiotaan
näyttää toteen.

Valmistelun eräänä uute-
na ja hyvinkin tärkeänä ele-
menttinä on sen seikan selvit-
täminen, onko jutussa edelly-
tyksiä sovinnolle. Tuomari
kehottaa asianosaisia neuvot-
telemaan sovinnosta ja selvit-
tää omalta kohdaltaan, onko
jutussa mahdollista antaa so-
vintoesitys.

Koko valmisteluistunto lä-
pikäydään suullisesti. Asian-
osainen ei saa lukea eikä an-
taa tuomioistuimelle oikeu-
denkäyntikirjelmää tai muuta
kirjallista lausumaa. Asikir-
jasta saa kuitenkin lukea vaa-
timukset, suorat viittaukset oi-
keuskäytäntöön ja oikeuskir-
jallisuuteen sekä sellaisiin
useita teknisiä ja numerotie-
toja sisältäviin asiakirjoihin,
joiden esittämistä pelkästään
suullisesti on vaikea ymmärä-
tä. Tämän lisäksi saa käyttää
omia kirjallisia muistiinpanoja
muistinsa tueksi. Huomatta-
vaa on kuitenkin, ettei tuo-
mioistuimelle saa tällaisiakaan
muistiinpanoja antaa kirjalli-
sesti.

Riita-asian pääkäsittely

Suullisen valmistelun pääty-
essä tuomioistuin voi tehdä
yhteenvedon asianosaisten
vaatimuksista ja niiden perus-
teista, mikäli tämä on asian
käsittelyn kannalta tarkoituk-
senmukaista. Erityisesti laa-
jemmissa asioissa voidaan täl-
laista yhteenvedoa pitää tar-
koituksenmukaisena, jotta
asianosaiset ovat selvillä siitä,
että tuomioistuimella on tiedos-
sa kaikki vaatimukset, niiden
perusteet sekä seikat, joista
asianosaiset ovat yksimielisiä
ja ne joista ollaan erimielisiä.

Kun edellä kerrotut seikat
on valmistelussa selvitetty, on
tuomioistuimen todettava val-
mistelu päättyneeksi ja siirret-
tävä asia pääkäsittelyyn.

Pääkäsittelyssä noudate-
taan kolmea pääperiaatetta:
välittömyyttä, keskitystä ja
suullisuutta.

Välittömyydellä tarkoitetaan sitä, että tuomioistuinn ottaa suoraan vastaan sen oikeudenkäyntiaineiston, joka tarvitaan asian ratkaisemiseksi. Erityisen tärkeänä voidaan tällä kohden pitää henkilöto-distelun välittömyyttä.

Keskittämällä puolestaan tarkoitetaan pyrkimystä mahdollisimman yhtäjaksoiseen menettelyyn.

Jotta välittömyys ja keskitys voitaisiin toteuttaa, tarkoitaa tämä sitä, että menettelyn tulisi olla mahdollisimman suuressa määrin suullista.

Pääkäsittely on suullinen. Asianosainen ei saa luke eikä antaa tuomioistuimelle kirjallista lausumaa taikka muutoinkaan esittää asiaa kirjallisesti.

Samoin kuin suullisessa valmistelussa saa asianosainen kuitenkin lukea asiakirjasta vaatimuksensa ja edellä mainitut suorat viittaukset oikeuskäytäntöön ym. Lisäksi voidaan pääkäsittelyssäkin käyttää kirjallista muistiinpanoa oman muistin tueksi.

Mikäli asia on tuomioistuinten käsityksen mukaan selvä tai jos asianomaiset menettelyyn suostuvat, voidaan pääkäsittely pitää välittömästi suullisen valmistelun päätyttyä. Valmistelun yhteydessä pidettävä pääkäsittely voidaan pitää myös viimeistään 14 päivän kuluessa viimeisen valmisteluistunnon jälkeen.

Mikäli jutussa toimitetaan erillinen pääkäsittely, on tuomioistuimen määrättävä sen ajankohta ja kutsuttava asianomaiset pääkäsittelyyn. Asianosaisille on kuitenkin varattava tilaisuus lausua pääkäsittelyn ajankohdasta, jos se käy haitatta päinsä.

Yhteenveto

Alioikeusuudistuksen johtavana periaatteena ja tavoitteena on mahdollisimman korkeatasoisen oikeusvarmuuden turvaaminen. Aineellisesti oikeat ratkaisut pyritään saavuttamaan niin nopeasti kuin se oikeusturvallisuutta vaarantamatta on mahdollista. Edelleen pyritään siihen, että menettelyn tulisi olla kustannuksiltaan kohtuullista.

Uudistuksen mukanaan

tuomat muutokset ovat Suomen oikeuskäytännössä hyvinkin mittavia. Tuomioistuimessa asioivien henkilöiden tulee varautua paitsi aikaisempaa etupainotteisempaan työskentelyyn myös siihen, että he samoin kuin tuomioistuimen jäsenetkin tuntevat jutun hyvin jo varsin varhaisessa vaiheessa, jotta suullinen, välitön ja keskitetty pääkäsittely tulisi onnistumaan.

Uudistuksen toteuttamisen vaatii pitkälle vietyjä pon-

nisteluja sekä tuomioistuimelta että juttuja ajavilta asianosaisilta. Yksinomaan siirtymisen kirjelmien käyttämisestä suulliseen esitykseen jakaa esim. asianajajat eurooppalaistyylistä asiaa tutkiviin ja tuomioistuimessa esiintyviin juristeihin. Kun hovioikeusmenettelykin on samanaikaisesti uudistumassa voitaneen perustellusti todeta, että olemme läpikäymässä tuomioistuinlaitoksen vuosisadan mu-
listusta. ■

Asianajajan kommentti yrityssaneerauksesta

Yrityssaneerauslaki astui voimaan 8.2.1993. Lain säätämisen taustalla oli turhien konkurssien välttäminen ja elinkelpoisten yritysten toiminnan jatkamisen mahdollistaminen velkasuojaa antamalla lainsäädäntöteitse. Kuten julkisessakin keskustelussa on käynyt ilmi, lain em. tarkoitusta ei käytännössä ole aina oivallettu. Saneerauksen piiriin on haettu ja jopa asetettu yrityksiä, jotka eivät "oikeasti" ole olleet elinkelpoisia. Niiden tarkoituksena on ainoastaan ollut velkataakan pienentäminen, mihin lakia ei suinkaan ole säädetty.

Onnistunut yrityssaneeraus yrityssaneerailain puitteissa on erittäin monimuotoisen sopimuskokonaisuus, jonka osapuolina ovat kaikki velkojat ja velallisyhtiö. Sopimusosapuolten intressit ovat tässä tilanteessa luonnollisesti usein ristiriidassa.

Tämän vuoksi yrityssaneerauksen ja erityisesti saneerausohjelman tulee olla hyvin suunniteltu, jotta se voisi onnistua ja ohjelman noudattaminen toteutua. Muussa tapauksessa - kuten valitettavan usein tapahtuu - saneerattava yritys ajautuu konkurssiin menettelyn aikana, kun se ei kykene selviytymään käsittelyn aikana syntyneistä veloista.

Saneerauksen onnistumisen edellyttää tuomioistuimen määräämältä selvittäjältä elinkeinoelämäään liittyvän juridii-

kan hallinnan lisäksi neuvottelu- ja sovittelukykyä sekä liiketaloudellista osaamista. Selvittäjällä on toki mahdollisuus käyttää apunaan erilaisia asiantuntijoita ja tällainen asiantuntija voidaan myös määrätä yhdeksi selvittäjäksi. Näin on tapahtunut viime aikoina monessa suuressa saneeraustapauksessa.

Lain voimaantumisen jälkeen tuomioistuintenkin "harjoiteltua" lain soveltamista, ollaan viime aikoina päästy siihen, että prosessuaalisesti yrityssaneeraushakemuksen jättämisen jälkeen maksu- ja perintäkieltoa, selvittäjän määräämistä ja velkojen kuulemista koskevat päätökset on annettu suhteellisen lyhyillä aikatauluilla. Mikäli itse saneeraamiseen hakemuksen jättämisen jälkeen ei muodollisista tai asiallisista syistä päästä pian, ollaan usein tilanteessa, jolloin saneerattavaa ei käytännöllisesti katsoen enää ole olemassa. Tämä johtuu mm. tavaratoimittajista ja yhteistyökumppaneissa vallitsevasta epätietoisuudesta, jolloin yrityksen toiminta ja toimintaedellytykset häviävät.

Onnistunut yrityssaneeraus edellyttää siten suunnitelmallisuuden lisäksi määrätietoisia ja nopeitakin ratkaisuja sekä selvittäjältä, velkojilta että tuomioistuimelta.

Asianajaja **Mika Pakarinen**
Asianajotoimisto
Veikko Palotie & Co Oy

LUOTTOMIEHET -
KREDITMÄNNEN ry
Hallituksen kokouksessa
21.10.1993 hyväksytyt uudet
jäsenet

Leivo Leena Tuulikki
Ryhmäesimies
Tietoperintä Oy
PL 45
00521 HELSINKI

Keski-Suomen Luottotieto Oy Tietoperintä Oy:n omistukseen

*Tietoperintä Oy on
hankkinut omistuk-
seensa 2.12.1993
päättetyllä kaupalla
Keski-Suomen Luottotieto
Oy:n osakekannan.
Kauppaan sisältyy myös
Itä-Suomen Lakiperintä
Oy:n, Joensuu, osake-
enemmistöä.*

Keski-Suomen Luottotieto Oy on Jyväskylässä toimiva Keski-Suomen alueen johtava perintä- ja luottotietotoimisto, joka tunnetaan markkinoilla myös aputoiminimillään Perimis-Apu ja Laki-Apu.

Yhtiö on perheyhtiö, joka on perustettu vuonna 1975. Keski-Suomen Luottotieto Oy -konsernin liikevaihto v. 1993 on n. 4,5 mmk ja konsernin henkilöstömäärä on 10 henkilöä.

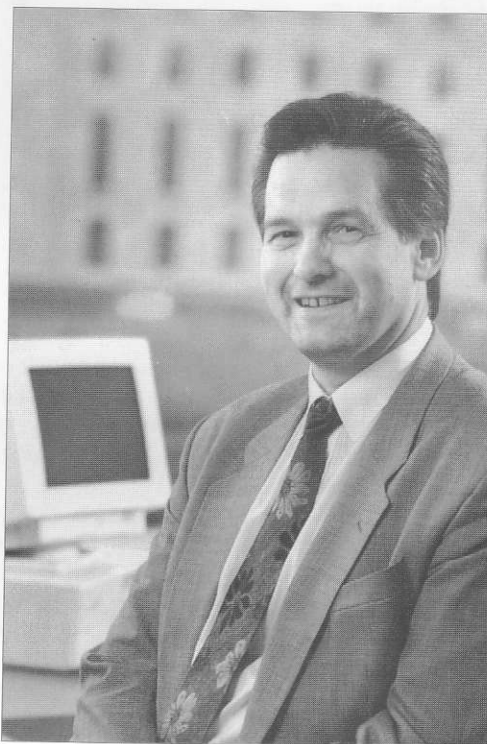
Yhtiön liiketoiminta jatkuu nykyisellään ja henkilökunta jatkaa vanhoina työntekijöinä.

Uudeksi toimitusjohtajaksi on nimitetty **Sakari Hietala**.

Kaupalla Tietoperintä Oy saa uutta markkinaosuutta keskeisessä Suomessa ja Pohjois-Karjalan alueella ja vahvistaa siten asemaansa maan johtavana perintäpalveluja tarjoavana yrityksenä.

Garantia on syntynyt

*Eläketurvakeskuksen toiminta
eläkelaitoslainojen takaaajana päättyy vuoden
vaihteessa ja tilalle tulee 5.10.1993 perustettu
Vakuutusosakeyhtiö Garantia.
Garantian osakepääomaksi tulee vuoden
vaihteessa 250 miljoonaa markkaa ja
merkitsijöinä ovat maamme seitsemän
eläkevakuutusyhtiötä, Eläketurvakeskus
sekä eläkesäätiöitä ja -kassoja.*

Toimitusjohtaja
Lauri Koivusalo

Garantian hallituksen puheenjohtajaksi on valittu toimitusjohtaja **Seppo Sipilä** Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy:stä ja yhtiön toimitusjohtajaksi varatuomari **Lauri Koivusalo**

Pohjola-konsernista. Garantiasa työskentelee alkuvaiheessa n. 30 henkilöä.

Eläketurvakeskuksen olemassaoleva luottovakuutuskanta, noin 36 miljardia markkaa, siirtyy vuodenvaihteessa Garantialle hoidettavaksi siten, että Garantia vastaa tästä kannasta aiheutuvista vahingoista vain siihen määrään saakka, mihin siitä saatavat vakuutusmaksutuotot riittävät. Jos vahinkomeno kasvaa ko. tuottoja suuremmiksi, siitä vastaa edelleen Eläketurvakeskus eli käytännössä koko työeläkejärjestelmä yhteisesti. Tämä Garantian saama ns. ylivahinkosuoja antaa näin ollen mahdollisuuden aloittaa puhtaalta pöydältä oman asiakaskunnan luonti.

Luottovakuutus toimii kahdella tavalla. Eläkesäätiöt ja -kassat voivat vakuuttaa sillä omat vastuunsa. Toisaalta se kelpaa eläkelaitoksesta otetun lainan vakuudeksi.

Garantia tulee omaa vakuutuskantaa luodessaan kiinnittämään erityistä huomiota riskinvalintaan asiakassuhteen alussa, missä otetaan käyttöön yritystutkimukselliset keinot.

Tämän lisäksi riskien vuositista seuranta tiivistetään. Myöskin luottovakuutusehdot kokevat muutoksen, niihin sisällytetään irtisanomismahdollisuus ns. laukaisevien ehtojen avulla.

Kaikenkaikkiaan voi sanoa, että Garantia ei pyri täyttämään Eläketurvakeskuksen jättämää aukkoa, eikä tavoittele sen saavuttamaa volyyminä ja vastuumääriä, mutta tulee tarjoamaan vaihtoehdon lainojen vakuuksien myöntäjänä.

NIMITYKSIÄ

LUOTTOTIETO-OSUUSKUNTA

Suomen Luottotieto-osuuskunnan markkinointiryhmän uudelleenjärjestelyssä lokakuussa 1993 on yhteyspäällikkö **Raimo Järvisalon** lisäksi nimitetty yhteyspäälliköksi **Sami Ijäs**, joka on aikaisemmin toiminut osuuskunnan luottotietokonsulttina.

Tietoperintä Oy täytti 25 vuotta 14.10.1993

Yhtiö perustettiin

*v. 1968 eräiden helsinkiläisten yritysten
perintäosastoista.*

*Se harjoitti perintä- ja luottotietotoimintaa, josta
jälkimmäisestä vähitellen sitten luovuttiin.*

Tietoperintä Oy:llä oli henkilökuntaa v. 1980 kymmenen perinnän ammattilaista. Vuonna 1992 yhtiön henkilökunnan määrä oli kasvanut jo yli 150 henkilöön. Tietoperintä Oy hankki ensimmäisenä perimistoinstona ATK-järjestelmän käyttöönsä vuonna 1979.

Vuodesta 1978 lähtien yhtiön osakaspohjaa laajennettiin ja vahvistettiin systemaattisesti. Tietoperintä Oy:n osakekannan omistavat nykyään Suomen Yhdyspankki Oy (20 %), Postipankki Oy (20 %), Tapiola-yhtiöt (18,3 %), OP-Rahoituskeskus Oy (16,7 %), Kustannus Oy Otava (16,7 %) ja Teollisuusvakuutus (8,3 %).

Osakepääoma on 9 miljoonaa markkaa.

Yhtiön toimitusjohtajana perustamisesta vuoteen 1979 toimi johtaja **Arto Seppä**. Vuosina 1979-81 yrityksen johdossa toimi varatuomari **Sepo Kiviniemi** ja 1981-87 johtaja **Rauno Eskola**. Tilikaudesta 1987 alkaen yhtiötä on johtanut hallintotieteiden maisteri **Kari Kyllönen**.

Tietoperintä Oy:n 25-vuotisjuhlaa vietettiin Finlandia-talolla lokakuussa 1993. Paikalle oli kutsuttu suuri joukko kutsuvieraita. Yhtiö tarjosi vierailleen mm. Teatteri Jürkan esittämänä katkelman yhtiön historiaa.

Myyjän luotto-opas

Joulukuussa 1993 **Blenimi-Publishing** julkaisi 43 sivuisen kirjasen "**Myyjän luotto-opas**". Teoksen tarkoituksena on käytännön esimerkkien ja teoriantikin valossa kertoa kotimaan tavaraluoton myöntämisen problematiikasta lähinnä yritysten välisessä kaupassa, herättää ajatuksia ja olla taustatukena päivittäisessä luottomyynnissä, sekä laadittaessa tai uudistettaessa yrityskohtaisia luottopoliittika- ja luottomyyntiohjeita.

Kirjan on kirjoittanut luottopäällikkö **Jukka Marttila**. Kirjaa on saatavissa Akateemisesta Kirjakaupasta ja Suomalaisesta Kirjakaupasta.

Iso perintä- uutinen

**Intrum Justitian
asiakkaat saavat
sertifioituja
perintäpalveluja**

**Suomen standardoimisliitto SFS on
19.11.1993 myöntänyt
sertifikaatin Intrum
konsernin Suomessa
toimiville Intrum
Justitia Oy:lle, Intrum
International Oy:lle ja
Justitia Jälkiperintä
Oy:lle.**

**Intrum laatu-
järjestelmä täyttää
standardin SFS-ISO
(EN 29002)
vaatimukset.**

**Perintäyritysten
kaikki toiminnot
sisältyvät serti-
fiointiin.**

**Tämä on maail-
man ensimmäinen
perintätoimistolle
myönnetty kansain-
välisen ISO 9000
laatu-järjestelmän
sertifikaatti.**

Sertifiointi- menettely

Kansainvälinen standardoimisjärjestö ISO on laatinut ISO 9000 sarjan laatu-järjestelmä-standardit, jotka ovat saaneet merkittävimpien Euroopan maiden ja lukuisten muiden maiden hyväksynnän. Suomessa Suomen Standardoimisliitto SFS suorittaa laatu-järjestelmien sertifiointia SFS-ISO 9000 -standardien mu-

kaan. Liitto on myöntänyt noin 200 laatujärjestelmäsertifikaattia. SFS on mukana eurooppalaisessa EQNet -ryhmässä, jonka jäsenyyteen kuuluu pätevyyden toteaminen ja sertifikaattien vastavuoroinen hyväksyntä.

Sertifioinnin merkitys

ISO 9000 antaa ohjeet kuinka voidaan luoda, kirjata sekä ylläpitää tehokasta ja taloudellista järjestelmää.

Toiminnan tehokkuus

ISO 9000 laatujärjestelmässä yrityksen toiminnan laadulla tarkoitetaan palvelujen virheettömyyden lisäksi kaikkea yrityksessä tapahtuvaa toimintaa. Tällöin huomio kiinnitetään yrityksessä tapahtuviin prosesseihin (työkulkuihin) ja yksittäisiin työtehtäviin. Yleensä palvelun laatuvirheet ovat lähes poikkeuksetta seurausta jonkin toiminnan laatuvirheestä.

Kattavasti suoritettujen toimintojen ja tehtävien kuvaus vähentää merkittävästi virhekustannuksia. Turha työ ja asioiden turha selvittely minimoituu. Palveluiden tuottaminen on tehokasta ja pysyy aikataulussa.

Palvelujen laatu

Laatujärjestelmässä palvelun laadulla tarkoitetaan tuotettavien palveluiden virheettömyyttä. Asiakkaan kanssa sovitaan mitä ja millaisia palveluita hänelle tuotetaan. Palvelut ovat laadukkaita, kun ne vastaavat asiakkaan vaatimuksia. Yritysten toimintojen, resurssien ja ajan käyttöä valvotaan alusta loppuun. Mahdollisten virheiden syyt on helposti paikannettavissa. Tämä mahdollistaa korjaavien toimenpiteiden nopean suorittamisen ja virheiden syiden hallitun poistamisen.

Laatujärjestelmä varoittaa mahdollisesta laatu poikkeamasta jo ennen sen syntymistä. Tällöin tuotettava palvelu

Vasemmalta lukien: Intrum Justitia Oy:n toimitusjohtaja **Thomas Feodoroff**, Intrum Justitia konsernin pääjohtaja **Bo Göranson**, SFS:n toimitusjohtaja **Kari Kaartama** sekä Intrum Justitia konsernin hallituksen jäsen **Gerhard Larsen**.

voidaan korjata ennen kuin laatu poikkeamasta on syntynyt konkreettista vahinkoa. Asiakkaalle tämä on merkittävä etu, jonka hän toteaa palveluiden virheettömyytenä. Intrum Justitiale laatujärjestelmästä syntyy asiakastytyväisyyden lisäksi merkittäviä kustannussäästöjä.

Palveluiden markkinointi

Saamalla ensimmäisenä perintätoimistona maailmassa kansainvälisesti arvostetun ISO 9000 laatusertifikaatin, Intrum Justitia on sitoutunut laatuun ja osoittanut kykenevänsä täyttämään asiakkaiden laatuvaatimukset.

Tietyillä toimialoilla, lähinnä teollisuudessa on jo alettu vaatia alihankkijoilta toimivaa laatujärjestelmää tai ainakin käynnissä olevaa laatujärjestelmän kehitysprojektia kaupanteon edellytyksenä. On vain ajan kysymys, koska nämä yritykset vaativat toimivaa laatujärjestelmää myös perintätoimistoltaan. Nytkin ne osaavat arvostaa sertifikaattia valitessaan yhteistyökumppaniaan.

Toimintojen kehittäminen

ISO 9000 standardit sisältävät vaatimukset menettelytavoiksi yrityksen toimintojen ja palveluiden systemaattiselle kehittämiseksi. Laatiessaan laatujärjestelmää Intrum Justitia on soveltanut laadun kehittämistoiminnon omaan toimintaympäristöönsä sopiviksi. Intrumin ISO 9000 laatujärjestelmä on suurelta osalta palveluiden kehittämisjärjestelmä. Intrum Justitian asiakkaat saavat tulevaisuudessaakin markkinoiden kehittyneimpiä perintäpalveluita.

Asiakassuhde

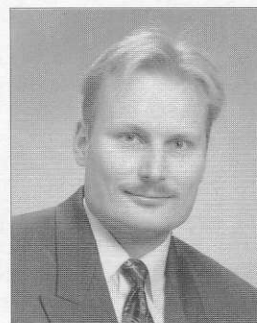
Suurin hyötyjä Intrum Justitian laatujärjestelmästä on asiakas. Perintäyhteistyöstä sovitaan aina kirjallisesti. Tämä takaa Intrum Justitian asiakkaalle sopivimpien perintäkeinojen valinnan sekä yhteistyön pelisääntöjen vahvistamisen asiakkaan haluamassa laajuudessa. Perintäpalveluista räätelöidään asiakkaan tarpeisiin parhaiten sopiva ratkaisu.

Johtaja **S.A. Perret** luovutti marraskuussa 1993 luottomiesarkistoistaan luottopäällikkö **Pertti Pennaselle** tämän päätoimittajakauden artikkeleita, lehtikirjoituksia sekä kokouskuvamateriaalia sisältävän mapin. Mapissa on myös Perretin Ruotsin veljesjärjestön kanssa käymää kirjeenvaihtoa. Johtaja Perret on yhdistyksen perustajajäsen ja ensimmäinen puheenjohtaja v. 1962

NIMITYKSIÄ

Perimistoimisto Contant Oy

Toimitusjohtajaksi on nimitetty 1.12. alkaen VT, KTM **Lassi Karpinen**. Tätä ennen hän on toiminut Contantissa Länsi- ja Etelä-Suomen aluejohtajana.

Yrityksen taloudellisen informaation julkisuus

Professori Jarmo Leppiniemi Helsingin kauppakorkeakoulusta esitelmöi kuulijakunnalle tilinpäätöksistä Suomen Luottotieto-osuuskunnan järjestämässä Luottotietoseminaarissa Helsingissä marraskuussa 1993.

Tilinpäätökset ovat julkisuu- tensa takia yrityksen taloudellisen informaation tärkein lähde. Muita merkittäviä informaatiolähteitä ovat mm. varsinaiset luottotiedot ja reit- taukset.

Suomessa tilinpäätöksen keskeisimpänä ja lähes ainoa- na tehtävänä on perinteisesti ollut jakokelpoisen voiton las- keminen omistajia varten. Taseessa pitäisi antaa tieto yrityksen taloudellisesta ase- masta, mutta esim. arvostus- säännöksiä takia tasearvo on voinut erota huomattavasti omaisuuksien arvosta. Osit- tain Suomen voittopainottei- nen näkökulma on johtunut suomalaisen kirjanpitolain- säädännön pohjaksi valitusta meno-tulo-teoriasta (tuloksen- laskentateoria).

Kirjanpitolainsäädäntöä (KPL) uudistettaessa vuoden

1993 alussa erityistä painoa saivat tase ja taseinformaatio. KPL:n mukaan tilinpäätöksen on annettava oikeat ja riittävät tiedot yrityksen tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Lain taustalla olevassa EY:n 4. di- rektiivissä taloudellisella ase- malla tarkoitetaan yrityksen varoja, velkoja ja velvoitteita. Vieläkään oikeita ja riittäviä tietoja ei voida eikä saa kaikil- ta osin antaa taseessa. Har- haanjohtavat tai puuttelliset tasetiedot on oikaistava taseen liitetietoina.

Kirjanpitolainsäädännössä on pyritty lähinnä puitelain- säädäntöön, mikä heikentää taloudellisen informaation ver- tailukelpoisuutta. Tilinpä- tösinformaation vertailukel- poisuus jää siten lähinnä hy- vän kirjanpitotavan ja kirjan- pitolautakunnan vahvistaman käytännön varaan. Silti yri-

tysten taloutta koskevien johdopäätösten tekeminen edellyttää tilinpäätöksen muokkaamista ja tulkitsemista erilaisten tunnuslukujen avulla, sillä kirjanpitolautakunnan joskus melko abstraktit toteamukset antavat usein vaihtoehtoisia ratkaisumahdollisuuksia.

Uudistuvan kirjanpitolain säädännön myötä informaatio kasvoi erityisesti taseen liitetiedoissa. Tosin liitetietoinformaatio ei ilmeisesti vieläkään täytä kokonaisuudessaan EY:n 4. ja 7. direktiivin vaatimuksia. Lähivuosina todennäköisesti pyritään kansainvälisten tilinpäätösvaatimusten täyttämiseen, minkä seurauksena lainsäädännöstä tulee täsmällisempää ja liitetietoinformaatio lavenee. Kansainvälisenä trendinä onkin laskelmien, erityisesti tuloslaskelman muuttaminen kansantajuisemmaksi. Tilinpäätöksen liitetietoihin tulee ammatilaisten tarvitsema (detalji)tieto. Kansainvälistymisen myötä tilinpäätöksissä on korostunut velkojen suoja sekä erityyppisiin yrityksiin kohdistuvat erilaiset intressit.

Hyvä kirjanpitotapa, oikeat ja riittävät tiedot

Kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollisen pitää noudattaa hyvää kirjanpitotapaa. Tapoja on kuitenkin useita, joten niistä pitää valita hyvä. Tässä auttaa kirjanpitolain 34 §:n mukaan ktm:n yhteydessä toimiva kirjanpitolautakunta, joka tulkitsee ja ohjaa hyvää kirjanpitotapaa. Vuosien 1974-1993 aikana se on antanut yli 1200 päätöstä ja lausuntoa hyvästä kirjanpitotavasta, sallituista poikkeuksista yms. seikoista. Lisäksi se on antanut useita yleisohjeita siitä, mitä hyvä kirjanpitotapa merkitsee erityistilanteissa.

Kirjanpitolautakunta on viranomaiskeskeisestä syntymäjulistuksesta huolimatta vaikuttanut merkittävällä tavalla hyvän kirjanpitotavan kehittämiseen ja kirjanpidolisten ratkaisujen yhtenäistämiseen. Tilinpäätösten vertailukelpoisuuden ja siten infor-

maation saamisen ja hyväksikäyttämisen kannalta tällä on ollut ja on suuri merkitys. Onhan tilinpäätös yleensä ainut ulkopuolisten saatavissa oleva dokumentti yksittäisen yrityksen menestymisestä ja taloudesta.

Suuntauksena näyttäisi olevan, että aikaisemmin laajasti erilaisia menettelytapoja sallinut kirjanpitolautakunta olisi jonkin verran kiristänyt linjaansa kirjanpitotavan yhtenäistämisen suuntaan. Lautakunnan myöntämät poikkeusluvut ovat aina olleet yksityiskohtaisia. Toimialakoh- taisia poikkeuslupia se ei ole myöntänyt.

Kirjanpitolautakunta ei tee veropäätöksiä, mutta sen monilla ratkaisuilla on verovai- kutuksia, sillä välitön verotus perustuu keskeisiltä osiltaan kirjanpidolle. Toisaalta vain hyvän kirjanpitotavan mukainen tilinpäätös kelpaa verotuksen pohjaksi. Tilinpäätös on kuitenkin kirjanpitolain säatelemä rahoittajan näkökulmasta laskettavan jakokelpoisen voiton sekä yleisen informaation antamiseksi tehty laskelma. Silti verotus vaikuttaa keskeisesti suomalaisen tilinpäätöksen sisältöön: kirjanpitolainsäädännön ja verolainsäädännön uudistukset vielä lujittavat näitä sidoksia.

KPL 9.2 §:n mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpito- velvollisen toiminnan tulokses- ta ja taloudellisesta asemasta. Tuloslaskelman ja taseen liitteenä on ilmoitettava tätä var- ten tarpeelliset lisätiedot. Säännös edellyttää nimen- omaisten yritys kohtaisten lii- tetietojen antamista sellaisis- sa tapauksissa, joissa tilinpää- tös voisi johtaa harhaan yri- tyksen tuloksen tai taloudelli- sen aseman osalta. Merkittä- vä on viittaus taloudelliseen asemaan: varoihin, velkoihin ja vastuisiin. Tältä osin on ky- symys yrityksen ulkopuolisten sidosryhmien, mm. velkojain suojasta. Vahva viittaus oi- keisiin ja riittäviin tietoihin yrityksen taloudellisesta ase- masta on omiaan nostamaan taseen ja siihen liittyvien liite- tietojen asemaa myös suoma- laisessa tilinpäätöskäytännös- sä.

Tilinpäätöksen liitetiedoista säädetään KPL:n 21 §:ssä. Liitetietovaatimuksia on mer- kittävästi täsmennetty ja li- sätty aikaisemmasta. Lisäksi osakeyhtiön tilinpäätöksen lii- tetietoja on täydennetty OYL 11:8 §:ssä sekä osuuskuntien osalta osuuskuntalain 79 b §:ssä. Kirjanpitolautakunta on tehnyt myös kannanottoja, tosin suhteellisen vähän, ti- linpäätöksiin liitetietoihin. Keskeisimmät kannanotot koskevat mm. rakennusaikai- sia korkoja, luontaiseduista, koroista vastuuna, akordista, henkilöyhtiöiden yhtiöpanok- sesta, panttien arvostamisesta sekä henkilökunnan keski- määräisestä lukumäärästä.

Tilinpäätöksen sisältö ja julkistaminen

Tilinpäätöksen julkistamis- velvollisuus on niillä yrityksil- lä, joilla täyttyy kaksi seura- vista kolmesta kohdasta edel- lisen tilikauden osalta:

- liikevaihto vähintään 20 mmk

- taseen loppusumma vä- hintään 10 mmk

- palveluksessa olleiden henkilöiden keskimääräinen lukumäärä vähintään 50.

Osakeyhtiön kohdalla vaa- timus on tiukempi. Rekisteri- viranomaisille osakeyhtiön tu- lee toimittaa tilinpäätöstieto- ja, jos kaksi seuraavasta kol- mesta kohdasta täyttyy:

- liikevaihto yli 4 mmk

- taseen loppusumma yli 2 mmk

- palveluksessa olleiden henkilöiden keskimääräinen lukumäärä yli 10.

Konsernitilinpäätöksen laatimista käsitellään kauppa- ja teollisuusministeriön päätök- sessä. Arvopaperimarkkina- lain piiriin kuuluvat osakeyh- tiöt, joiden osakkeilla käydään julkisesti kauppaa. Laissa onkin määriteltä, milloin ja minkälaisen osavuosi- tai vuo- sikatsauksen yhtiön pitää an- taa. Lisäksi laissa edellyte- tään lain piiriin kuuluvien yh- tiöiden osalta tilinpäätöstieto- ja ja tilinpäätöstiedottamista. Tiedonantovelvollisuutta täy- dennetään valtionvarainminis- teriön päätöksellä.